

السلامة

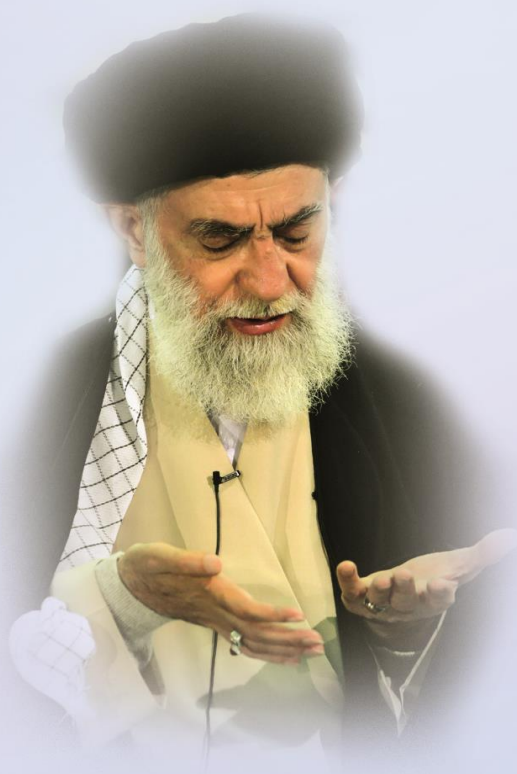

در اسلام هیچ فریضه‌ای
بالاتر از نماز نیست.
نماز پشتوانه ملت است.

حضرت امام خمینی (ره)

**مسئولان پرورشی مدارس،
نماز را در رأس برنامه های
پرورشی بشمار آوردند.**

مقام معظم رهبری (مد ظله العالی)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش پرورش

طرح جامع
تقویت و تعمیق فرهنگ اقامه نماز
در مراکز آموزشی و تربیتی

طرح جامع تقویت و تعمیق
فرهنگ اقامه نماز در مراکز
آموزشی و تربیتی

طرح جامع تقویت و تعمیق فرهنگ اقامه نماز در مراکز آموزشی و تربیتی که در جلسات ۸۷۶ تاریخ ۹۱/۱۰/۱۲، ۸۷۷ تاریخ ۹۱/۱۰/۲۶، ۸۷۸ تاریخ ۹۱/۱۱/۹ شورای عالی آموزش و پرورش بررسی شده و در جلسه ۸۷۹ تاریخ ۹۱/۱۱/۲۳ شورای مذکور به تصویب نهایی رسیده است، برای اجرا به شرح زیر ابلاغ می شود.

مقدمه:

در فرهنگ انسان ساز اسلام، نماز، به عنوان ستون دین^۱، تعالی بخش انسان^۲ و بازدارنده از کژی ها و پلشتی های فردی و اجتماعی^۳ می باشد و برپایی این فریضه الهی و بسط و گسترش فرهنگ آن، مورد تأکید فراوان قرار گرفته به گونه ای که رسالت خطیر حکومت دینی، اقامه نماز^۴ معرفی شده است . طرح جامع تقویت و تعمیق فرهنگ اقامه نماز بر مبنای آموزه های تربیتی دین مبین اسلام و در راستای تحقق اهداف و راهکارهای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و متکی بر تجارب انباشته در این باره، خود را متعهد به گسترش هوشمندانه، خلاقانه، پایدار و تأثیرگذار این فرهنگ در جامعه مخاطبان (دانش آموزان، معلمان، مربیان و خانواده ها) می داند .

بیانیه مأموریت:

آموزش و پرورش با تقویت و تعمیق فرهنگ اقامه نماز، فضای تعلیم و تربیت را به گونه ای مستعد پذیرش آگاهانه و پرورش ارزش های والای الهی می نماید که در آن دانش آموزان، معلمان و مربیان ضمن اقامه داوطلبانه نماز و اهتمام به گسترش و نهادینه سازی فرهنگ اقامه نماز، آن را لازمه تربیت دینی و دستیابی به مراتبی از حیات طیبه می دانند.

بیانیه چشم انداز:

در افق ۱۴۰۴ با تقویت و تعمیق فرهنگ اقامه نماز در آموزش و پرورش، زمینه باور و التزام آگاهانه و آزادانه به این فریضه الهی در دانش آموزان، معلمان و مربیان فراهم خواهد شد. به گونه ای که اشتیاق به اقامه نماز در نظر و عمل در نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی، فراگیر و به فرهنگ غالب تبدیل شود و با مساعدت و همکاری خانواده ها و سایر ارکان سهیم و مؤثر به تقویت ارزش های والای الهی و انسانی و کاهش آسیب ها و ناهنجاری های تربیتی و اجتماعی منجر می شود.^۵

۱ - قال رسول الله : الصلوه عمود الدین - وسائل الشیعه، ج ۴ - صفحه ۲۷
۲ - قال رسول الله : الصلوه معراج المؤمن - اعتقادات، علامه مجلسی، صفحه ۲۹، به نقل از سرالصلوه - امام خمینی رحمه الله علیه - صفحه ۷
۳ - ان الصلاه تنهى عن الفحشاء والمنکر - سوره عنکبوت - آیه ۴۵
۴ - الذين ان مكناهم في الارض اقاموا الصلوه - سوره حج - آیه ۴۱
۵ - فصل چهارم سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، چشم انداز: برخوردار از توانمندی های تربیتی ممتاز در طراز جمهوری اسلامی ایران زمینه سازی برای شکوفایی فطرت و استعدادها و شکل گیری هویت یکپارچه اسلامی

بیانیه ارزش ها^۶:

توسعه و تعمیق فرهنگ اقامه نماز ضمن رعایت ارزش های مندرج در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، بر پایبندی به ارزش ها و اصول زیر تأکید می نماید:

- هماهنگی و همسویی با مفاهیم و مفاد سند تحول بنیادین و زیر نظام های شش گانه آن
- تقویت تربیت دینی دانش آموزان و حاکمیت رویکرد فرهنگی - تربیتی در برنامه ریزی های مرتبط با اقامه نماز
- مسئولیت پذیری و مشارکت فعال و مؤثر همه ارکان تعلیم و تربیت در صف و ستاد
- بهره گیری مؤثر از مشارکت خانواده، مسجد، رسانه و جامعه محلی
- بهره مندی از محتوا و روش های مبتنی بر اقناع و انتخاب آگاهانه و متناسب با شرایط، نیازها و ویژگی های دانش آموزان
- استفاده مؤثر از منابع، تجهیزات و فناوری های نوین
- مراقبت مستمر از اثربخشی و کارائی برنامه و بازنگری و اصلاح آن

اهداف کلان:

- نهادینه سازی فرهنگ اقامه نماز در راستای تقویت تربیت دینی و افزایش ایمان و ارتقای عمل صالح دانش آموزان
- فراگیر شدن اشتیاق نظری و عملی به اقامه نماز در نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی

راهبردهای کلان:

- ارتقای توانمندی و انگیزه معلمان و مربیان جهت مشارکت فعال و مؤثر در برنامه های تقویت و تعمیق فرهنگ اقامه نماز در مدارس
- غنی سازی محتوای برنامه های آموزشی و تربیتی با مفاهیم انسان ساز و تعالی بخش اقامه نماز
- بهره گیری مؤثر از ظرفیت های جامعه و جلب حمایت و همکاری خانواده ها، مساجد و رسانه ها در توسعه و ترویج فرهنگ اقامه نماز در مراکز آموزشی و تربیتی
- غنی سازی و سازگار نمودن محیط یادگیری برای حضور آگاهانه، داوطلبانه و شوق انگیز دانش آموزان در مراسم عبادی و برنامه های اقامه نماز و اولویت بخشی به اقامه نماز جماعت.

راهبردهای اجرایی:

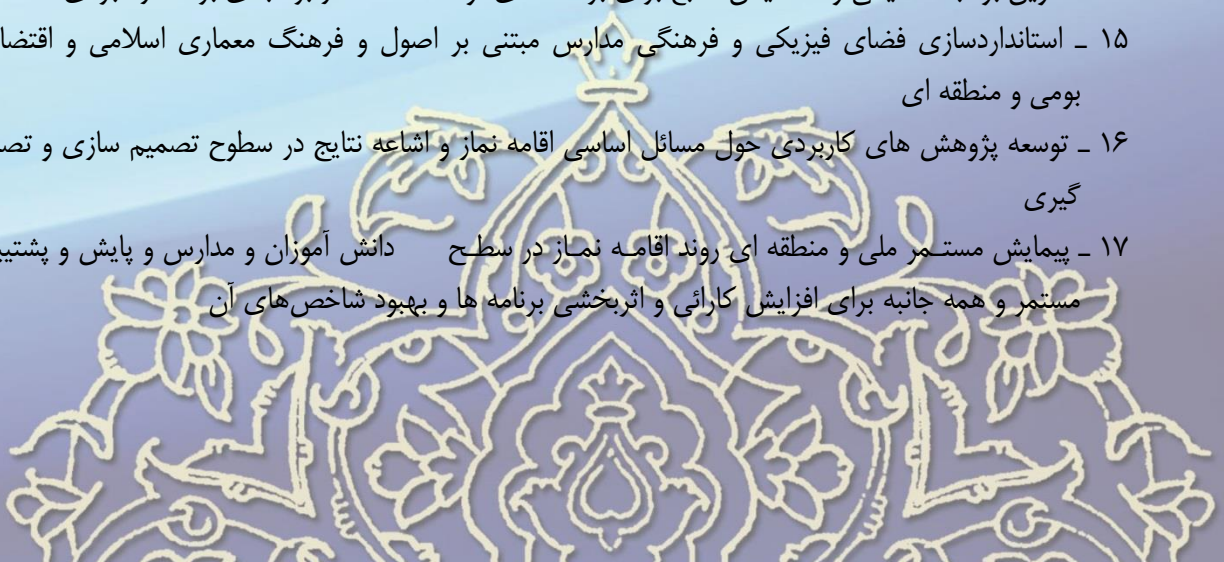
الف: در سطح مدرسه

- ۱ - جلب مشارکت فعال و مؤثر خانواده ها و انجمن اولیاء و مربیان در توسعه فرهنگ اقامه نماز دانش آموزان با تأکید بر برگزاری کلاس های آموزش خانواده
- ۲ - برگزاری دوره های آموزشی و تربیتی برای معرفت افزایی و بصیرت آفرینی درباره آداب، احکام، آثار و اسرار نماز متناسب با شرایط و نیازهای دانش آموزان
- ۳ - بهره گیری از روش های شوق انگیز، فعال و مبتنی بر ایجاد توافق جمعی در تبیین و ترویج فرهنگ اقامه نماز
- ۴ - تعیین زنگ نماز در متن برنامه روزانه مدارس در تمامی دوره ها و پایه های تحصیلی به مدت ۳۰ دقیقه در وقت نماز به منظور اقامه منظم و مستمر نماز جماعت در مدرسه
- ۵ - متناسب سازی و اجرای برنامه های درسی و آموزشی مدرسه در چارچوب برنامه درسی ملی برای تقویت و تعمیق فرهنگ اقامه نماز
- ۶ - شناسایی توانمندی های متنوع دانش آموزی و بسترسازی برای به کارگیری آن در اقامه نماز مانند پخش اذان دانش آموزی (حتی المقدور زنده) در مدرسه با رعایت اصول تربیتی و بهداشتی
- ۷ - معرفی و تشویق دانش آموزان خلاق و فعال در امر نماز در مناسبت ها و برنامه ها
- ۸ - ارتقای آگاهی و انگیزش مربیان و پیرامربیان جهت مشارکت فعال در ترویج فرهنگ اقامه نماز
- ۹ - مشارکت دادن مربیان و معلمان برای تصمیم سازی و تصمیم گیری در برنامه های اقامه نماز مدرسه و ترغیب ایشان به حضور فعال و با نشاط در نمازجماعت مدرسه
- ۱۰ - برقراری تعامل پویا و سازنده میان مدارس، مساجد و جامعه محلی با تأکید بر اجرای طرح پیوند مدرسه، مسجد، منزل و نمازجمعه
- ۱۱ - برنامه ریزی و ایجاد هماهنگی برای استفاده بهینه از نمازخانه و امکانات مدرسه جهت اقامه برخی از نمازهای جماعت محله و برگزاری مراسم عبادی - سیاسی در مدرسه با رعایت اصول تربیتی و آموزشی
- ۱۲ - برنامه ریزی برای تقویت نمازجماعت با تأکید بر اقامه حتی المقدور یک نمازجماعت دانش آموزی در هفته در مسجد محله با رعایت اصول آموزشی و تربیتی
- ۱۳ - انتخاب و استفاده اثربخش از امام جماعت توانمند و مجرب (ترجیحاً روحانی) متناسب با شرایط و ویژگی های دانش آموزان و اقامه داوطلبانه، شوق انگیز و مستمر نمازجماعت در مدرسه
- ۱۴ - تعیین شعار اخلاقی سال مبتنی بر آموزه های اقامه نماز و طراحی و تدوین برنامه سالانه به منظور تقویت دانش، نگرش، گرایش و مهارت دانش آموزان بر اساس شعار اخلاقی سال
- ۱۵ - ساماندهی نوآوری ها در خلق فرصت های تربیتی و پایش مستمر آن در زمینه فرهنگ اقامه نماز و تشویق و ترویج آن
- ۱۶ - تأمین، تجهیز و آرایش فضای آموزشی، تربیتی و فیزیکی مدرسه هماهنگ و متناسب با توسعه فرهنگ اقامه نماز
- ۱۷ - برنامه ریزی و تمهید مقدمات برای حضور داوطلبانه و فعال دانش آموزان و مربیان در نمازهای جمعه
- ۱۸ - پایش و سنجش مستمر برنامه های نماز و بازنگری آن بر اساس نتایج نظرسنجی و اقدام پژوهی های انجام شده

ب: در سطح ستاد

- ۱ - طراحی و تدوین برنامه درسی اقامه نماز با رویکرد تلفیقی برای هر یک از دوره های تحصیلی متناسب با مفاهیم سند تحول بنیادین و برنامه درسی ملی و تولید کتاب و رسانه های دیداری، شنیداری و الکترونیکی مبتنی بر آن.
- ۲ - بهره گیری از رویکرد زیباشناختی و هنری در طراحی، تدوین و اجرای برنامه درسی اقامه نماز
- ۳ - تعیین سطوح دستیابی دانش آموزان به اهداف تربیتی و آموزشی اقامه نماز در پایه های مختلف تحصیلی به تفکیک جنسیت مبتنی بر سند تحول بنیادین
- ۴ - تدوین شایستگی ها و صلاحیت های مرییان و معلمان و پیش بینی و تأمین استلزامات آن به منظور تحقق بخشیدن به نقش مرجعیت آنان در امر اقامه نماز
- ۵ - بازنگری و اصلاح برنامه های تربیت معلم و آموزش های ضمن خدمت و توانمندسازی نیروی انسانی جهت تحقق اهداف و مأموریت های طرح جامع توسعه و ترویج فرهنگ اقامه نماز
- ۶ - بهره گیری از ظرفیت های شبکه ارتباطی و فناوری های نوین اطلاعاتی - ارتباطی برای توسعه تعاملات صف و ستاد، مشارکت پذیری، هم افزایی و ارتقای ظرفیت های حرفه ای منابع انسانی در توسعه و ترویج فرهنگ اقامه نماز
- ۷ - ساماندهی بهینه و اثربخش منابع انسانی و تفویض اختیارات بیشتر به استان ها و مدارس برای تحقق طرح توسعه و تعمیق فرهنگ اقامه نماز
- ۸ - انتخاب هدفمند، آموزش و توانمندسازی امامان جماعت برای ایفای نقش های جدید با همکاری حوزه های علمیه
- ۹ - بازنگری و تدوین قوانین و مقررات لازم برای عملیاتی شدن طرح توسعه و تعمیق فرهنگ اقامه نماز
- ۱۰ - ایجاد تعهد و مشارکت فعال سازمانی در سطوح مختلف و مشارکت دادن واحدهای سازمانی در تصمیم سازی ها و تصمیم گیری ها
- ۱۱ - شناسایی فرصت های برون سازمانی و جلب مشارکت آنها به منظور طراحی و اجرای برنامه های اثربخش و کارآمد
- ۱۲ - مدیریت دانش برای شناسائی، مورد کاوی و به مشارکت گذاشتن دانش در موضوع توسعه فرهنگ اقامه نماز و بهره گیری از تجربیات موفق در سطوح مختلف تصمیم سازی و تصمیم گیری
- ۱۳ - شناسایی و بهره گیری از منابع متنوع مالی و گسترش دامنه مشارکت و فعالیت داوطلبانه در زمینه توسعه فرهنگ اقامه نماز با تأکید بر جذب مشارکت های مردمی و خیرین در احداث و تجهیز نمازخانه های مدارس
- ۱۴ - تدوین بودجه عملیاتی و تخصیص منابع برای برنامه های توسعه اقامه نماز بر مبنای برنامه راهبردی
- ۱۵ - استانداردسازی فضای فیزیکی و فرهنگی مدارس مبتنی بر اصول و فرهنگ معماری اسلامی و اقتضائات بومی و منطقه ای
- ۱۶ - توسعه پژوهش های کاربردی حول مسائل اساسی اقامه نماز و اشاعه نتایج در سطوح تصمیم سازی و تصمیم گیری
- ۱۷ - پیمایش مستمر ملی و منطقه ای روند اقامه نماز در سطح دانش آموزان و مدارس و پایش و پشتیبانی مستمر و همه جانبه برای افزایش کارائی و اثربخشی برنامه ها و بهبود شاخص های آن

الزامات اجرایی:

وزارت آموزش و پرورش موظف است با تأمین اعتبار موردنیاز در برنامه های سالانه و پنج ساله ، تربیت و جذب نیروی انسانی و تأمین فضا و تجهیزات موردنیاز نسبت به فراهم آوردن زمینه اجرایی این طرح اقدام نماید. معاونت پرورشی و فرهنگی به عنوان مسئول پیگیری طرح موظف است فعالیت های سرآمد و ابتکاری به منظور تحقق راهبردها، برنامه عملیاتی و زمان بندی اجرایی طرح را با هماهنگی سایر معاونت ها و در قالب یک برنامه جامع، یک پارچه و منسجم، حداکثر ظرف مدت چهارماه پس از ابلاغ این مصوبه، تدوین و به تصویب ستاد اقامه نماز وزارت آموزش و پرورش (موضوع مصوبه مورخه ۱۳۷۵/۱۲/۱ هیأت محترم وزیران) برساند و بر فرآیند اجرای برنامه ها نظارت نماید.

هر یک از واحدهای مسئول، می بایست ضمن تأمین امکانات و منابع موردنیاز و اهتمام به اجرای برنامه ها، سالانه گزارشی از پیشرفت برنامه را به دبیر ستاد اقامه نماز وزارت آموزش و پرورش ارائه نمایند.

پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش موظف است گزارش ارزشیابی اجرای طرح را هر دو سال یک بار به شورای عالی آموزش و پرورش ارائه نماید.

موضوع: طرح جامع تقویت و تعمیق فرهنگ اقامه نماز در مراکز آموزشی و تربیتی در جلسات ۸۷۶ تاریخ ۹۱/۱۰/۱۲ ، ۸۷۷ تاریخ ۹۱/۱۰/۲۶ ، ۸۷۸ تاریخ ۹۱/۱۱/۹ شورای عالی آموزش و پرورش بررسی شده و در جلسه ۸۷۹ تاریخ ۹۱/۱۱/۲۳ شورای مذکور به تصویب نهایی رسیده است .

حمید رضا حاجی بابایی
رییس جلسه

محمود احمدی نژاد
دبیر شورا

طرح جامع تقویت و تعمیق فرهنگ اقامه نماز در مراکز آموزشی و تربیتی مورد تأیید است .

محمود احمدی نژاد

رییس جمهور و رییس شورای عالی آموزش و پرورش

